

Mary-Alice Delaware luges kirja uuesti läbi. See oli täiesti jabur. Äärmiselt naeruväärne ja kõiki asjaolusid arvesse võttes häbematu. Kiri oli tegelikult nii absurdne, et ta naeris selle peale kõva häälega. Mary-Alice tõstis pilgu leheküljelt ja vaatas üle muru. Ta nägi ainult, et ema päikesekübar jõnksles kukekannuste vahel, kui ta kummar-dus peenardest umbrohtu välja kitkuma ja pingutama nõöri, mis kinnitas pikad lillevarred tugede külge. Seitsmekümne kuue aastaselt polnud Florence Levesonil mõtteski tempot maha võtta. Ta uskus, et jõudeolek muudab ta luud kangeks nagu autoromu, mis on roostetama jäetud. Aga tegevus, väitis ta, hoiab mootori töös. Tegevus tähendas aiatööd, energilisi jalutuskäike basset Baziga, kookide küpsetamist, klaverimängu ja Mary-Alice'i piinlikkuseks joogat, sest lükrasse riietunud ema oli vaatepilt, mida tema meelest ei pidanuks keegi nägema.

Kas ta peaks selle kirja emale andma või mitte?

Mary-Alice otsustas, et mõtleb selle üle paar päeva järele. Lõppude lõpuks, kiiret ju polnud ja tõenäoliselt viskab Florence kirja niikui-nii minema. Mitte et emal poleks head huumorimeelt; Florence'i huumorimeel oli parem kui kellelgi teisel, keda Mary-Alice tundis. Imeline võime oma südant naeruga tervendada. Ja arvestades kõiki tragöödiaid, mida ta oli pidanud üle elama, polnud see sugugi väike vägitükk. Mary-Alice oli kindel, et kui keegi selle pöörase läkituse peale naerda suudab, siis Florence. Aga ometi näris miski tal rin-nus. Kahtlus, mis hoiatas teda, et see võib olla hetk, mil Florence'i kurikuulus huumorimeel ta maha jätab. Siis sooviks Mary-Alice, et poleks kirja talle näidanudki. Aga kord juba nähtud, ei saa kirja enam *mittenähtuks* muuta. Seega pidi ta ettevaatlikult tegutsema.

Ümbrikul oli Mary-Alice Delaware'i nimi, aga selle sees oli kiri Florence Levesonile. Kirjaga kaasas olnud lehekesel selgitas saatja, et on Mary-Alice'i teha, kas tema ema loeb seda kirja või ei. Vähemalt selles suhtes käitus saatja taktitundeliselt. Ta tahtis, et Mary-Alice näeks kirja esimesena ja otsustaks siis. Mees oli selle peale ilmselt pikalt ja sügavalt mõelnud ning siis hoolikalt kirjutanud. Õigupoolest oli see kaunis kiri. Seda ei saanud salata. Kiri oli tõesti väga kaunis. See oli teine põhjus, miks Mary-Alice kõhkles: saatja polnud kindlasti hull ega kurjade kavatsustega. Ta oli haritud ja auväärne. Siiski oli kiri äärmiselt hooliv, aga noh, *kummaline*.

„Tahad tassi teed, ema?” hõikas Mary-Alice verandalt. Kell oli viis ja Inglismaal kasvanuna meeldis Florence'ile teeaeg. Earl Grey, muna ja murulauguga võileivad, lõik biskviitkooki või tema lemmik, röst-sai või ja Vegemite'iga. Florence polnud naine, kes muretseks figuuri pärast. Kunagi oli ta sihvakas, peene piha ning pikkade saledate jalgadega, aga nüüd oli ta meeldivalt kurvikas. Tema nahka polnud rikkunud Austraalia päike ega lapsena India päike. Ta nägi oma aastatest palju noorem välja ja tal olid naerukurrud kõikides õigetes kohtades. Õigupoolest polnud Florence kunagi olnud edev, isegi mitte siis, kui ta oli nägus noor naine, keda paljud imetlesid. Tal olid alati olnud paksud juuksed ja need olid nüüdki suurepäraseid. Pikad ja pehmed, kammitud üles lõtva krunni, millest sasised kiharad kaelale ja meelekohtadele langesid. Tütarlapsena oli ta blond, aga kui ta vanemaks sai, muutusid juuksed tumedamaks, nüüd olid need hallid laia hõbedase triibuga, mis andis lapselastele idee hakata teda Mägraks kutsuma. Vähestele naistele oleks meeldinud mägra moodi olla, aga Florence'i meelest oli see naljakas.

„Tore,” vastas Florence ja tõmbas käeseljaga üle higise lauba. Oli palav. Puhkus varjus kuluks ära küll. Florence võttis aiatöökindad käest ja puges lillepeenrast välja. Baz, kes oli pirnipuu all maganud, tõusis ootavalt istuma. „Tead, minu meelest pole aed kunagi nii lopsakas olnud. Tõesti, just nagu Inglismaa,” lausus Florence

naeratades, nii et tema nägu muutus tütarlapselikult armsaks. „Võiks arvata, et kogu aeg on sadanud. Ja need nunnud kimalased on pidevalt purjus. Nagu onu Raymond, kes vaarub kõrtsist kõrtsi. Mitte kellelegi ei meeldinud nii väga ühest kõrtsist teise käia kui onu Raymondile.”

Mary-Alice naeris. Emale meeldis minevikust rääkida ja Inglismaal veedetud aastad näisid olevat need kõige armsamad. Mary-Alice läks sisse, et teevesi üles panna. Oleks võinud arvata, et selles kuumuses värskendaks jääga limonaad paremini kui tee, aga ema ei tahtnud harjumusi muuta, seega pidi see olema tee ja Inglise kombe kohaselt piimaga. Mary-Alice pani paar Earl Grey teekotikest kannu ja võttis külmikust koogi. Kui ta mõne minuti pärast verandale ilmus, istus Florence ripptoolis ja Baz lesis ta kõrval, pea tema süles. Ema lehvitas endale ajakirjaga tuult ja ümises vana viisi, mida Mary-Alice ära ei tundnud. „Tead, kui ma väike olin, viis onu Raymond meid jõulude ajal alati Folkestone'i pantomiimi vaatama,” ütles Florence kiindunult ja patsutas äraolevalt koera. „Selline oli peretraditsioon ja me ootasime seda suure elevusega. See oli tõeline elamus. Mulle meeldis kõige rohkem „Peeter Paan”. Mul vedas, et sain näha Jean Forbes-Robertsoni Peetrit mängimas. „Kui usute haldjatesse, plaksutage käsi!”, me kõik plaksutasime innukalt ja Tinker Bell ärkas uuesti ellu. See oli vaimustav.”

Mary-Alice kallas tee välja ja ulatas emale taldrikul tüki kooki. Baz tõstis pea Florence'i sülest ja nuuskis huviga taldrikut. „Soovin, et mäletaksin Inglismaa jõule,” ohkas Mary-Alice. „Kaminatule ja pakasega. Jõuluvana saan näeb lumes parem välja.”

„Jah, kuumaga pole jõulud tõesti samasugused. Sel ajal peab olema karge, külm ja sädelev nagu advendikalender. Kui vana sa olid, kui me siia kolisime, neljane?”

„Kolmene,” parandas Mary-Alice. Ta kehitas õlgu. „Mida pole olnud, seda ei saa igatseda. Jõulud on ka Austraalias erilised.”

Florence asetaskaldriku Bazi ulatusest enda ette madalale lauale ja pani suhkrutüki tee sisse. „Me olime jõulude ajal tavaliselt vanaema ja vanaisa juures. Mulle meeldis väga nendega olla. Nagu sa tead, suri isa varsti pärast seda, kui me Indiast Inglismaale tulime, nii et ema, Winifred ja mina läksime pühadeks Cornwalli tema vanemate juurde. Neil oli Gulliver's Bays ilus suur maja nimega The Mariners ja erarand. Ma ei usu, et see enam erarand on, aga tol ajal oli see terve-nisti meie päralt. Seal oli salajane maa-alune käik majast ühte koo-passe, Napoleoni sõdade ajal viisid salakaubavedajad villapalle lähel ootavate kaluripaatide juurde ning vahetasid need brändi ja pitside vastu. See oli muinasjutuline koht.”

„Tundub imepärane,” leidis Mary-Alice, kes oli neid lugusid varemgi kuulnud.

„Ma armastasin jõule. Mäletan elevust, kui tundsin suka raskust voodijalutsis ja kuulsin krudinat, kui ma jalgu liigutasin. Vanaema oli eriliselt helde ja meid hellitati väga. Sukad olid kingitusi täis. Winifred ja mina pistime käe kohe kõige põhja, kust leidsime mandariini, mis oli ikka veel poe hõbepaberisse pakitud. Nüüd ei ole mandariinid midagi erilist, aga minu ajal olid need luksuskaup, laevaga Tangerangist kohale toodud.” Florence kõhistas naerda, võttis lonksu teed ja ohkas – tüütu komme, mis tal vanas eas oli tekkinud. „Jõuluõhtusöök oli tõeline nau-ding.” Florence'i põsed löid rohkete ja kiirete mälestuste peale õhetama. „Magustoit oli minu lemmikosa, seda serveeriti otse enne seda, kui jät-sime mehed portveini jooma, ja pärast seda, kui olime söönud Stiltoni jõulujuustu, mis oli selleriga kaunistatud ja mida pakuti Tunbridge Wellsist pärit rosmariiniküpsistega. Alati olid laual ka mitmekorruse-lises hõbetangidega karbis Charbonnel et Walkeri šokolaadikompekid ja Karlsbadi ploomid. Oh, ja need hõrgutavad *fruits glacés* ja *marrons glacés* Prantsusmaalt, emale meeldisid need eriti.” Florence hammustas tüki kooki ja hingas läbi nina. „Mm, taevalik. Ei, mitte sulle, Baz. No hea küll, ainult natukene.” Ta murdis tüki ja pistis koerale suhu. „Meil oli Gulliver's Bays tee juurde alati Victoria biskviitkook.”

„Ma olen Gulliver’s Bayst nii palju kuulnud. Tahaksin kunagi sinna minna,” ütles Mary-Alice, kellel oli tunne, et ta on juba seal käinud.

„Kahjuks olen ma liiga vana, et tagasi minna, muidu viiksin sind ise,” ütles Florence ja näis korraga igatsevana. „Ma ei tea, kellele see maja nüüd kuulub. Heldus, see võib isegi hotell või pension olla. See oleks kohutav. Ma ei usu, et inimesed tahavad endale tänapäeval suurt maja roheline kaleviga kaetud uksega, mis eraldab teenijaruumid ülejäänud tubadest. Nüüd pole ju enam teenijaidki. Kes saaks neid endale lubada? Aga tol ajal oli see niimoodi. Mu vanavanemad olid vanamoelised, väga traditsioonilised, ja ma võiksin veel lisada, et veidi suurejoonelised. Meie jaoks olid teenijad iseenesestmõistetavad, aga kui ma nüüd tagasi vaatan, mõtlen, et nad rabisid kõvasti tööd. Nad ei saanud kunagi eriti puhkust ja ma ei usu, et neile suuremat maksti ka. See oli ülemklassile mõeldud maailm ja sai sõjaga muidugi otsa.” Florence ohkas ja hammustas kooki, nautides keelel magusat maitset. Baz hakkas ilastama, aga Florence oli nüüd mälestustelainel ega märganud enam, kuidas koer kooki piidleb. „Kaks isa venda said ilma sõjaga surma. Mitte keegi ei arvanud, et me uuesti sõtta läheme ja veel nii ruttu. Milline raiskamine! Võiks ju loota, et inimesed on esimesest midagi õppinud, aga nad ei õpi kunagi. See on tõeline tragöödia.”

Mary-Alice kallast tema teetassi uuesti täis. „Räägi mulle veel Gulliver’s Bayst,” palus ta. Ta ei tahtnud, et ema mõtted sõjale läheksid. Ta teadis, kuhu need mälestused ema viivad. Teevad ainult õnnetuks.

„Ma polnud kunagi usklik, aga kirikus käimist ma nautisin,” jätkas Florence. „Mulle meeldis õpetaja reverend Millar. Ta oli lühike, paks ja kiilaspäine, susistas s-i ning oli ülimalt rõõmsameelne. Polnud oluline, mida ta rääkis, tema suust kõlas kõik põnevalt. Sellist kirikuõpetajat pole ma hiljem enam näinud. Ta oli tõeliselt karismaatiline ja energiline. Kui kõik õpetajad oleksid niisugused, oleksid kirikud lõhkemiseni rahvast täis.” Ta naeratas kelmikalt. „Aga ma ei hakka teesklemagi, nagu oleks mind igal pühapäevahommikul innustanud ainult kirikuõpetaja. Ei, see oli Aubrey Dash.”

Mary-Alice naeratas üle teetassi. Ta oli seda lugu tuhat korda kuulnud. Siiski ei kavatsenud ta emale keelata üht kõige kallimat mälestust. „Isegi see nimi on romantiline,” arvas Mary-Alice.

„Ma kirjutasin seda oma päevikusse ikka uuesti ja uuesti: „Aubrey Dash”, seejärel kirjutasin „Florence Dash”, et näha kuidas mu abielunimi välja võiks näha – naljakas, eks, arvestades seda, kuidas asjalood kujunesid.” Florence naeris ja tema rohelised silmad särasid. „Aga Aubrey õieti ei märganudki mind.” Ta kehitas kergelt õlgu ja võttis lonksu teed.

„Ma ei mõista, miks. Sa olid tõeliselt ilus, ema.”

„Ära unusta, et ma olin väga noor, ja mulle meeldib mõelda, et puhkesin hilja õide. Istusin meie kirikupingis ja tema istus loomulikult koos perega nende omas, ta säras nagu täht mu vaatevälja servas. Pidin ennast kõvasti kokku võtma, et mitte tema poole vaadata. Seadsin endale ajapiirangu, et ei vaataks liiga sageli. Viis minutit, kuus, vahel pidasin isegi viisteist minutit vastu. Kõige parem oli siis, kui tõusime armulauaks püsti, vahel seisin otse tema ees või taga ja tundsin teda nii lähedal, otsekui õhkuks temast kuumust. Kui ta minu poole vaatas, punastasin üleni.” Florence pistis viimase koogitüki suhu ja limpsis sõrmed naudinguga puhtaks. „Vabandust, Baz, otsas kõik.” Baz ohkas alistunult ja pani uuesti pea Florence’ile süle. „Aubrey oli juba noore poisina paganama nägus. Tead, ta oli suurt kasvu, kui temavanused olid alles lühikesed, tal olid kõige ilusamad pikkade ripsmetega hallid silmad. Ja täidlased huuled. Ma avastasin, et Inglismaal on täidlased huuled haruldased. Aga Aubreyll oli ilus suu.”

Mary-Alice naeris. „Oi, ema, sa oled naljakas.”

„Huuled on tähtsad, Mary-Alice. Pole just meeldiv suudelda meest, kelle suu on nagu hail.”

Selle peale naersid mõlemad. „Kujutan ette, et ei ole tõesti,” nõustus Mary-Alice. „Mulle meeldib, kuidas sa üksikasju mäletad.”

„Kas *sina* ei mäleta oma esimest armastust, kullake?”

„Eks ma ikka mäletan. Aga mitte niimoodi nagu sina.”

„Kui sa minuvanuseks saad, ründavad mälestused sind nagu välg selgest taevast. Kaevad näiteks leedripuud üles ning – pahh – kerkib su alateadvusest esile mälestusemull ja korraga on sinu ees see, millest sa pole juba aastaid mõelnud. Meenutus toob esile tunded, mis kadusid koos sellega, ja ma vannun, et su keha tunneb täpselt sama, mida kõik need aastad tagasi, nagu oleksid jälle kiriku vahekäigus, seisaksid Aubrey Dashi taga, ootaksid armulauda ning prooviksid mõtte jõul panna teda pöörduma ja sinu poole vaatama.” Florence vangutas pead, tema noorem mina üllatas teda. „Kui vähe teab süda, kui sa oled alles tütarlaps. Kui palju on tal vaja õppida.”

Mary-Alice tundis taskus kirja, justkui muutuks see kuumaks. Nagu nõuaks kiri tähelepanu. Ta pani tassi käest ja pistis käe taskusse. Just siis märkas ta eemal tee kohal tolmutpilve. See kasvas seda suuremaks, mida lähemale auto jõudis, metall selle esitulede ümber helkis teravalt päikesepaistes. „No see on David,” ütles ta ja võttis käe taskust välja. Kiri pidi ootama. Mary-Alice tõusis püsti.

„Ma lähen parem aeda tagasi,” teatas Florence ja surus end ägades ripptoolist välja.

„Kas sa ei arva, et võiksid õhtule jääda?”

„Kell on kõigest kuus. Parim osa alles tuleb. Varaõhtune kuldne valgus. See on minu lemmikosa päevast.” Florence ohkas sügavalt ja vaatas rahulolevalt aeda. „Mulle meeldib puudel istuvate lindude häälitsemine. See meenutab mulle Gulliver's Bayd. Muidugi on meil siin hoopis teised linnud, aga hingele mõjuvad nad samamoodi. Miski ei tee mind õnnelikumaks kui linnulaul.”

Mary-Alice pani tassid ja taldrikud kandikule ning läks kööki tagasi. Kui ta sealt uuesti välja tuli, oli David parkinud auto eukalüpti alla ja tuli üle muru teda tervitama. „Hea päev, kallis?” küsis Mary-Alice verandalt ja ulatas mehele külma õllepurgi.

Mary-Alice'i abikaasa oli üle kuuekümnepäevase aasta vanuse mehe kohta tugev ja sportlik. Ta mängis korrapäraselt seina- ja tavalist tennist,

ning kui aega oli, meeldis talle jooksma ja matkama käia. Mida vanemaks ta jäi, seda teadlikumaks muutus ta oma kehast ja pingutas aina kõvemini, et figuuri säilitada.

Ta sörkis kaht astet korraga võttes trepist üles ja suudles naist. „Just see, mida tarvis,” vastas ta, võttis õlle ja kukutas koti põrandale. Viskus siis ripptooli, tõstis punastes tennistes jalad lauale ning avas plöksatuse ja susinaga õllepurgi. Rüüpas siis ja matsutas huuli. „Suurepärane!” hüüatas ta käega läbi juuste tõmmates. Tema juuksed olid endiselt pruunid ja lокkis, kuigi hallid karvad hakkasid tasapisi võimust võtma.

Mary-Alice istus toolile, millelt oli just tõusnud, ja kuulas, kuidas mees rääkis oma päevast. Davidil ja tema koolivennal Bruce Dixonil oli linnas ehitusfirma, tal oli koju jõudnult alati klientidest lõbusaid lugusid jutustada. Üldiselt oleks Mary-Alice mehele kirjast rääkinud – ta rääkis mehele tavaliselt kõigest –, aga sellest ta rääkida ei saanud. See oli liiga veider. Mees oleks naernud ja soovitanud tal kiri minema visata. Osa Mary-Alice’ist tahtiski seda teha ja kogu loo unustada, aga Florence’il oli ometi õigus kirja näha. Kuidas sai Mary-Alice otsustada, kas ema seda loeb või mitte?

Florence lehvitas Davidile lillepeenrast. Siis jätkas ta tööd, ümiseses rahulolevalt omaette. Ta peatus hetkeks, et vaadata lavendlipuhmates sumisevaid mesilasi. Nad on nii võrratult ponsakad, mõtles ta naudinguga, ja nii töökad. Siis lendas üks mesilane ära ja Florence mõtles, mis ime läbi neil nii habraste tiibadega lennata õnnestub. Mary-Alice’i ja Davidi hääled kostsid kui kauge umin, mida summutas lindude vali häälitsemine, kui nad tülitsevad okstel ööbimiskohtade pärast. Päike laskus aeglaselt, kallates tasandiku üle teralise roosakaskuldse valgusega. Varsti lööb taevast särema esimene täht ja kohale hiilib öö, kattes aia ning vaigistades kõik peale ritsikate ja öökullide. Florence jääb välja nii kauaks, kui saab. Talle meeldis loodusesse süüvida. Sellest saadik kui ta kolis linnast ära Victoria osariiki Mary-Alice’i ja Davidi juurde ilusasse rantšosse, oli ta nautinud

iga päeva. Linnas oli tal olnud korter avara terrassiga, mille ta täitis potitaimede ja viljapuudega, aga tema hing igatses maale. Üle kõige tundis ta puudust rahust ja vaikusest. Tuulesosinast, mis sahistas lehti, looduse vaikselt uuenevast hingusest – ja tajumisest, et mingis sügavuses on ta osa sellest.

Baz tõusis püsti ja sirutas end. Florence teadis, et on aeg tupp minna. „Tule, vanapoiss,” ütles ta koerale, nad läksid kahekesi trepist üles ja võrkuksest majja sisse. Nüüdseks kostis väljast juba ritsikate siristamise kakofooniat. Linnud olid vaikinud. Tasandikule oli rikkaliku indigosinise loorina laskunud õhturahu.

Mary-Alice oli köögis ja valmistas õhtusööki. David oli läinud ülemisele korrusele duši alla. Florence valas endale klaasi veini. Ta võttis peotäie jääd ja kukutas klaasi. „Tahad ka?” küsis ta.

„Hea meelega, aitäh.”

Florence kallask veel ühe klaasitäie. „Kas ma saan kuidagi aidata?”

„Ei, sina lihtsalt puhka.”

„Ma arvan, et lähen vanni.”

„Hea mõte.”

„Mulle meeldiks vannis veini juua. Lausa paheline nauding. Tekitab tunde, et olen jälle noor. Tead, pärast sõda tohtis vannivesi ainult pahkludeni ulatuda. Vanni palju vett lasta on siiani luksus.”

Mary-Alice tuli pliidi juurest ära. Ta pistis käe taskusse ja võttis kirja välja. „Ema, see tuli sulle täna. Olen tahtnud seda sulle anda, aga muudkui unustan ära.”

Florence polnud rumal. Mis ajast unustab inimene kirja kätte anda? „Kellelt see on?” küsis ta silmi vidutades. Tütre näoilmeist sai ta aru, et see pole mingi tavaline kiri.

„Ma arvan, et parem loe see läbi,” soovitas Mary-Alice.

Florence võttis ümbriku ja kibrutas kulmu, kui ta käekirja nägi. See polnud päris kindlasti tuttav. „Olgu, ma võtan selle üles kaasa,” ütles ta. „Klaas veini, mõnus vann ja nüüd veel salapärane kiri ka. Päev läks just paremaks.”

Mary-Alice hingas sisse. „Ma pole selles nii kindel ...”

Florence keeras ümbriku ringi ja nägi, et see oli avatud. „Kas sa oled seda lugenud.”

„Olen.”

„Ja?”

„See on veider. Aga sa peaksid seda ikkagi lugema.”

„Nüüd olen ma uudishimulik. Kas ma peaksin lugema seda siin koos sinuga, juhul kui ma kukun pikali ja suren ära?”

Mary-Alice itsitas. „Ei, võid seda vannis lugeda. Aga sul on ehk vaja veinipudel kaasa võtta.”

„Nii hull kohe?”

„Lihtsalt veider,” kordas Mary-Alice.

Florence jäi tütart uskuma. Pudel ühes ning kiri ja veiniklaas teises käes, läks ta aeglaselt trepist üles. Olles juba lõhnastatud vees, kuivatas ta käed, pani lugemisprillid ette ja võttis kirja ümbrikust välja.

„Lugupeetud pr Leveson, kas ma tohin ennast tutvustada ...”

Reverend Millar oli kantslis tilluke, aga ometi jättis tema entusiastlikkus mulje, et ta on palju suurem. Tema kiillaspea säras nagu piljardipall, põsed olid roosiroosad nagu kooripoisil ja purjus rõõvikuid meenutavad puhmaskulmud ärkasid ellu, kui ta rääkis. See, et ta susistas s-i, oleks võinud olla koomiline, kui tema öeldud sõnad polnuks nii kirglikud ja targad. Reverend Millar oli tõeliselt innustav kirikuõpetaja ja kõik tema koguduse liikmed olid tema võlu kütkes, välja arvatud üks.

Florence Lightfoot istus kirikupingi keskel, tema kõrval olid vana-vanemad Joan ja Henry Pinfold, onu Raymond, õde Winifred ja ema Margaret. Kui tema perekond istus, selg sirge ja tähelepanu õpetajale keskendunud, siis Florence'i mõtted olid juba ammu läinud hulkuma üle vahekäigu sinna, kus teisel pool oli sama ametlikult koha sisse võtnud perekond Dash. Ta teeskles, et kuulab reverend Millarit, noogutas aeg-ajalt kergelt või turtsatas naerda, näidates, kui süvenenud ta on, aga tegelikult kuulis ta ainult ilma mingi tähenduseta häält, sest tema tähelepanu oli viimse raasuni suunatud üheksateistkümnenda-aastasele Aubreyale.

Florence oli, nagu tema mõistlik vanem õde leidis, „sisse võetud”. Florence, kes oli seitseteist aastat ja üheksa kuud vana, teadis, et asi on tõsisem. Sissevõetus tähendas midagi ajutist ja lapsikut nagu tite-lik kiindumus nukkudesse, millest kiiresti välja kasvatakse ja mida sügavalt kahetsetakse. See, mida Florence Aubrey Dashi vastu tundis, oli lõpmatult sügavam, ja ta teadis, et püsiv. Ta ei kujutanud ettegi, et võiks kunagi Aubreyt enam mitte armastada. Florence oli kindel, et see on armastus; ta oli piisavalt romaane lugenud, et armastus ära tunda.

Aubrey Florence'i poole ei vaadanud. Ta istus jäigalt, näol sama-sugune tõsine ilme nagu ülejäänud koguduseliikmetel, kuni ta naeratas millegi peale, mida õpetaja ütles, siis tõmbus tema nägu suu ja silmade juures krimpsu ning ta puhkes naerma. Kui Florence nägi Aubreyt naeratamas, avaldas see talle harukordset mõju. See andis talle tiivad ja paisutas õndsalt kohta rinnus, olles üsna sarnane religioosse kogemusega, mis oleks vägagi julgustanud kirikuõpetajat, kui too oleks seda märganud. Florence'i pilk puhkas häbitu imetlusega Aubrey'l ja tema huuled paotusid ohkes. Terav müks roietesse tõi ta tähelepanu kiiresti tagasi kirikupinki. Ta põrnitses öde kurjalt. Winifred välgutas silmi ja toksis pikkade punaste küüntega vastu palveraamatut, käskides Florence'il teenistusele keskenduda. Aga Florence polnud kunagi korralduste järgija ja reeglitele alistuja, korraldused ja reeglid õigupoolest ainult sundisid teda otsima võimalusi neile mitte alluda. Ta suunas pilgu mõneks minutiks õpetajale, ja kui öde tähelepanu hajus, lubas sel uuesti nagu kirjatuvil Aubrey poole pöörduda.

Aubrey oli kahtlemata nägus. Juba poisikesena oli ta olnud hea välimusega. Florence oli temast teravalt teadlik olnud sellest ajast peale, kui hakkas märkama erinevusi poiste ja tüdrukute vahel. Dashidel oli mõni miil Gulliver's Bayst väljas suur maja tenniseväljaku ja ujumisbasseiniga ning rohkesti maad, sest Aubrey isa William Dash oli maaomanik. Dashide elamine oli lühikese rattasõdu kaugusel Florence'i vanavanemate majast, mis, kuigi väikesem, võis uhkustada vapustava merevaate ja erarannaga. Kuna Winifred oli Aubreyga üheeaeline ning Aubrey kaksikutest vend ja öde Julian ja Cynthia olid sama vanad kui Florence, olid perekonnad juba iseene-sest kokku määratud.

Dashid olid suur perekond, neil oli eri vanuses nõbusid, kes tulid koolivaheajaks külla. Erinevalt Florence'i emast, kes oli suure osa abi-eluajast veetnud Egiptuses ja seejärel Indias, nii et tal polnud Inglismaal eriti palju sõpru, olid Aubrey vanemad sündinud ja kasvanud

Cornwallis ning tundsid kõiki. Nad korraldasid pikkade suvekuude jooksul pea iga päev pidulikke õhtusööke ja piknikuid, paadisõite ja tenniseturniire sellise elegantsiga, millele polnud kogu krahvkonnas võrdset. Dashid võtsid tõepoolest väsimatult ja entusiastlikult inimesi oma ringkonda. Miski polnud liiga tülikas ja kõik olid teretunud. „Mida rohkem, seda uhkem” oleks sobinud nende perekonna lipukirjaks, kui see neil olemas oleks olnud. Aga Margaret Lightfoot oli närviline olend, kes sattus kohutavasse paanikasse juba mõttest korraldada isegi väike pidulik õhtusöök, mida tal tuli teha vastutasuks mitmesugustele kutsetele, mida ta sai. Sellistel puhkudel sõltus ta kõvasti Winifredist, kes oli võimekas, enesekindel ja külmavereline, nagu oli olnud ka Margareti kadunud abikaasa, ning oma emast Joannist, kes oli armas, kannatlik ja Margareti puuduste suhtes mõistev. Florence oli liiga hellitatud ja enesekeskne, et temast kellelegi kasu oleks olnud.

Kui Margaret suutis end kokku võtta ja võõrustada Gulliver's Bay perekondi lõuna- või õhtusöögil, siis ei mõjunud keegi tema enesekindlusele hullemini kui Dashid. Celia Dash oma ronkmustade juustega oli võrratult stiilne ja meeldiv kaunitar; tema kõrval tundis Margaret end nagu part nõtkel luige kõrval. William Dash oli sama nägus, nagu tema naine oli ilus; talle olid omased pingevaba sarm ja muretus, mis on iseloomulikud mehele, kelle suurimad probleemid olid, keda kutsuda tenniseväljakule või ega tema must labrador Hunter ole alevisse putkanud. William Dashi sugusele maaomanikule ilm muret ei teinud. Tema päritud varandus ei tulnud saagist, ta ei vaevanud pead ka majapidamisasjadega, sest oma tööandjatele pühendunud hästi töötavat masinavärki, mis koosnes kokkadest, teenijatüdrukutest, teenritest, aednikest ja autojuhtidest, kamandas Celia. Celial oli anne teha nii, et iga teenija tunneks end vastava ala peremehe või perenaisena, mis pani neid oma töö üle tõelist uhkust tundma ja tekitas iha tõestada, et nad on asendamatud. Margaret tundis hirmu, et peab Dashide lahkuse omapoolse kutsega tagasi maksma.

Oli peaaegu käsitamatu, et Aubrey ei tajunud tol hommikul kirikus enda peal Florence'i pilku. Florence polnud klassikaline iludus, aga tal oli üleannetu vaim, mis oli suurema osa temavanuste poiste meelest kummaliselt võluv. Aga kuigi Florence seda ei teadnud, oli Aubrey tähelepanu võitnud võõras, kes oli üsna üllataval moel Dashidele suvepuhkuseks kaela sadanud Prantsusmaalt, sest tema ema, kes oli Celia ammune sõbranna, saatis tütre sinna oma inglise keele oskust lihvima. Elise Dujardin oli väike ja sale, tal oli võõrsile sattunud hirve ettevaatlik tume pilk. Aubrey Dashi tähelepanu oli neiu võluv tagasihoidlikkus igal juhul köitnud. Istudes Aubrey ees tema jõuliste nõbude Bertha ja Jane Clairmonti vahel, erines õbluke ja ainulaadne Elise väga nii välimuse kui ka stiili poolest kõigist teistest naissoost koguduseliikmetest.

Florence polnud teda märganud. Kui talle see lakkispäine tütarlaps olekski silma hakanud, pidanuks Florence teda ebahuvitavaks ega oleks temast kindlasti ohtu kartnud. Gulliver's Bays oli muidugi tüdrukuid, keda Florence *tõesti* oma võistlejateks pidas: näiteks pikk ja elegantne Natalie Carter või leekivate juustega Ginger Lately. Mõlemad olid Florence'ist vanemad ja kõvasti kogenumad. Aga lakkispäine prantslanna ei teeninud ära isegi teist pilku ning Florence'il polnud aimugi, kas Aubrey teda üldse näinud oli.

Kui teenistus sai läbi, kogunes kogudus välja nagu tavaliselt, et enne koju pühapäevalõunale minekut veel omavahel suhelda. Dashid olid kirikuõpetaja enda poole kutsunud, nagu nad enamasti tegid, ja Florence kuulis, kuidas reverend Millar ütles Aubreyle, kes oli õpetaja tänamiseks ukse juures peatunud: „Ma juba ootan, et kuulda, kuidas sa prantsuse keelt räägid.”

Aubrey itsitas ja vastas: „Ma kardan, et meie uue sõbra meelest on minu keeleoskus kohutavalt puudulik.” Florence'il polnud aimugi, millest jutt käib, ning ta mõtles sellest veidi, kui ootas oma korda suruda reverend Millaril kätt ja tänada teda innustava jutluse eest, millest ta vaevu midagi oli kuulnud.

Gulliver's Bays oli särav päikesepaisteline päev tavalise mere poolt puhuva tuulega. Kolmeteistkümnenal sajandil ehitatud kivikirikuk oli aastate jooksul korduvalt remonditud, tööd päädisid 19. sajandil pandud kiltkivikatusena, mille harjal istus kolm hõbekajakat, kes äraolevalt all toimuvat jälgisid. Torn oli algne, seda kroonis nelja nurgatorniga kindlustatud rinnatis, mis oli sajandite jooksul tugevatele vihmadele ja tormituultele vastu pidanud. Nüüd peesitas see varasuve säravas valguses ja seda riivas aeg-ajalt ainult mõni vari, mille heitis päikese eest läbi libisev valge pilv. Aga liikumine ja jutujamine all äratasid selle ellu. Tegemist oli väikese kogukonnaga, kus kõik tundsid kõiki, ja hääled, eriti elevel tütarlaste omad, täitsid õhku nagu kajakate kisa. Lõppude lõpuks oli sellele rõõmsale suvele eelnenud mitu sündmusrikast kuud ja oli palju, millest rääkida: oli kroonitud kuningas George VI, Stanley Baldwini järel oli koalitsiooni-valitsuse peaministriks saanud Neville Chamberlain ja Saksamaa kantsler Adolf Hitler oli teatanud kavatsusest tungida Tšehhoslovakkiasse. Aga sõda ei tulnud neile mõttessegi, sest no tõesti, pärast seda viimast ei tahtnud ju keegi maailmas jälle niisugust hävitustööd valla päästa. Ainult vanad ja elutargad, kes nagu kogenud jahikoerad rebase jälje üles võtavad, tundsid õhus midagi kurjakuulutavat.

Florence vaatas, kuidas Aubrey läbi rahvahulga liikus, noogutades aupaklikult neile, kellest möödus, ja peatus siis kolme tütarlapse juures, kes murul seistes lobisesid. Florence tundis ära Bertha ja Jane Clairmonti, aga brünnett neiu, kes ujedalt nende kõrval seisis, oli talle võõras. Ta ei arvanud hetkekski, et Aubrey oli üle õue läinud *tema* pärast. „See, mu kallid Florence, on Elise Dujardin,“ tutvustas proua Warburton, tuntud kogukonnas ka kui Raadio-Sue – trullakas lesk, kes uuris välja ja seejärel levitas kohalikke kuulujutte seda vähimalgi määral kahetsemata.

„Tere, proua Warburton,“ sõnas Florence. Tavaliselt hoidis Florence tema teelt kõrvale, et teda vältida, aga praegu oli Raadio-Suel midagi, mida ta tahtis: infot. „Kõlab prantsuspaarselt,“ märkis Florence,

meenutades, mida Aubrey oli kirikuõpetajale öelnud oma prantsuse keele oskuse või selle puudumise kohta.

„Ta ongi prantslanna,” kinnitas proua Warburton. „Tead, tema ema ja Celia said tuttavaks Sorbonne’is. Elise tuli terveks suveks nende poole. Ma ei kujuta ettegi, et mul oleks külaline nii kaua majas. Mina arvan alati, et külalised, nagu kaladki, riknevad paari päevaga. Aga Dashide kannatlikkus näib olevat põhjatu, eks ole? See tüdruk pole just eriline vaatamisväärsus, aga prantslastes lihtsalt on midagi.” Proua Warburton pilutas silmi ja juurdles selle sõnulsetamatu „millegi” kallal, mis andis Elise’ile tema vaikse võlu.

Florence kaldus lause esimese poolega nõus olema, aga ta ei kavatsenud kellestki halvasti rääkida, olemata temaga vähemalt kohtunud ja ise otsusele jõudnud. Páris kindlasti ei kavatsenud ta anda Raadio-Suele ainet, mida levitada. Isegi nii õrnas eas kui seitsmeteistkümnenda-aastaselt oli Florence piisavalt nutikas, et proua Warburtonit mitte usaldada. „Kui kena, et Aubrey temaga nii palju vaeva näeb,” ütles ta ja naeratas leebelt selle peale, kui galantselt noormees selle häbeliku võõraga rääkis. „Tüdruk tunneb ennast siin ilmselt väga vales kohas.”

Proua Warburton kõhistas naerda ja tema kahvatulilla jaki nõõbid tõmbusid liiga pingule – ükskõik mis tal seljas oli, alati paistis see olevat numbri võrra liiga väike. „Vaga vesi, sügav põhi,” ütles ta vaiksena häälega, otsekui septsedes midagi kaasvandeseltslasega. „Seda Aubrey Dashi tasub püüda. Sa ei arva ju, et *madame* Dujardin saatis oma kalli tütre üle väina siia ainult inglise keelt harjutama?”

„Aubrey on üheksateist,” teatas Florence, solvunud, et Raadio-Sue arvas, et Aubrey võiks abielluda kellegi sellisega nagu Elise Dujardin, kui oli ju ilmselge, et noormees abiellub *temaga*.

„Võitlus on äge ja ainult rumal naine laseb tähelepanul hajuda. Sobilik noormees nagu Aubrey Dash napsatakse kohe ära ning selle taga on keskendunud ja otsustav ema. Usu mind, mina tean neid asju. Ma olen neli tütart väga edukalt mehele pannud. *Mina* ei jätnud midagi juhuse hooleks.”

„Kas te teate siis, missugune perekond need Dujardinid on?”

„Rikas,” sõnas proua Warburton nina kirtsutades. „Väga rikas. Me ei ela muidugi enam üheksateistkümnendas sajandis, aga vanad kombes on visad kaduma. Väärt saak on väärt saak ja raha räägib valjemini kui sõnad. *See* on asi, mis ei muutu kunagi.”

Florence polnud kunagi pidanud aru oma perekonna jõukuse üle, samuti mitte selle üle, mis on abieluturul õnnistuseks või takistuseks. Ta polnud kunagi selle peale mõelnudki. Florence'i isa oli olnud sõjaväelane. Ta oli sõdinud ilmasõjas ja kaotanud kaks venda. Hiljem, juba Indias, oli ta teeninud India armee Punjabi jalaväerügemendis, kust alates Florence mäletama hakkaski. Lisaks lumistele Himaalaja mägedele, mis nende Simla kodust paistsid, mäletas ta isa haigust. Isa kollakalt kahvatut ja kurnatud nägu. Ta oli nakatunud haruldasse troopilisse haigusse, mis kahjustas seedesüsteemi ja muutis ta invaliidiks. Isa saadeti tagasi Inglismaale ja ta hakkas saama nappi pensioni. Florence teadis, et tema ema vanemad olid rikkad, sest nende maja Gulliver's Bays oli suur ja seal oli palju teenijaid, seega oletas ta, et pärast isa surma ei elanud nad tema pärandusest, vaid neid pidas üleval pigem vanaisa. Florence mõtles, kas see räägib tema vastu, ning seiras nüüd Elise Dujardini suurema huvi ja ka armukadedussädemega. Kas Celia Dash ja *madame* Dujardin septsesid vandenõud, mis ähvardas tema oma plaanid hävitada?

Ta küsib õelt kohe, kui koju tagasi jõuab – Winifred teab kindlasti. Aga teda pidas kiriku juures kinni kohalik ehitaja härra Foyle ja oleks olnud ebaviisakas teda katkestada. Kui Florence The Marinersi võõrastetuppa jõudis, oli see suitsu ja šerri lõhna täis. Tema vanaisa Henry Pinfold ja ema vanapoisist vend onu Raymond suitsetasid endakna juures sigaretti, samal ajal kui vanaema diivanil istudes Margareti ja Winifrediga juttu ajas. Nii perekond tavaliselt jaguneski: mehed toa ühes, naised teises otsas. Henryt naiste jutud ei huvitanud ja Raymond oli tõeliselt kiindunud ainult ühte: oma emasse.

Kulus üksjagu aega, enne kui Florence Winifredi oma valdusse sai. Vastutahtsi potsatas ta diivanile õe kõrvale. Seal arutati väga üksik-asjalikult reverend Millari jutlust. Florence ohkas ja näis tüdinud, sest ta ei kannatanud eriti jutuajamisi, mis ei puudutanud *teda*. „Mida sina jutlusest arvad, Flo?” küsis Winifred muiates. Ta teadis väga hästi, et see polnud Florence’ile üldse kohale jõudnud.

„Mulle topiti koolis piisavalt religiooni sisse. Koolivaheajal pole mul küll kantslist mingeid epistleid tarvis.”

Margaret heitis tütrele mureliku pilgu. „Ära seda vanaisa kuuldes ütles,” hoiatas ta. „See kõlab tänamatult.”

„Ma ei öelnud ju, et mulle kool ei meeldinud, mulle ei meeldinud ainult kooli jumalateenistused. Oleksid pidanud kuulma, kuidas vana reverend Minchin igal pühapäeval muudkui undas. Ja tead, mõned tüdrukud ei käinud ühel, vaid lausa *kolmel* teenistusel: hommikusel armulaul, keskhommikusel ja õhtupalvusel ka. Uskumatult igav. Sellest piisab, et usku vahetada.”

Ei Margaret ega tema tasane ema Joan teadnud, kuidas Florence’iga hakkama saada. Tüdruk oli iseteadlik ja lugupidamatu, valmis alati draamat tekitama, sellepärast oligi ta internaatkooli saadetud. See oli talle väidetavalt hästi mõjunud – õpetanud kombeid ja etiketinõudeid, teda teatud määral distsiplineerinud. Aga ilma isata, kes oleks teda juhendanud (ja vaos hoidnud), hakkas temast saama mureallikas.

„Kuulsin, et sa osalesid aastalõpuetenduses,” ütles Joan tütretütrele ja naeratas talle julgustavalt, lootes teda positiivsemale teemale suunata.

Florence’i silmad läksid põlema. „Jah,” vastas ta, sest kui asi puutus teatrisse, oli Florence väga entusiastlik. „Mul oli „Kaheteistkümnendas öös” peaosa.”

„Viola?” küsis Joan.

„Jah. Tegin innustava etteaste,” lisas Florence naeratades, sest ta teadis, et oli olnud suurepärane.

Winifred, kes parajasti šerrit limpsis, krimpsutas nina. „Kui te minu käest küsite, siis veidi üle võlli.”

„Mida *sina* ka tead? Sa pole elu seeski näidendis esinenud!” ütles Florence pahaselt.

„Minu meelest olid sa vaimustav,” väitis Margaret. „Õigupoolest kuulsin ma, kuidas üks minu ees istuv isa leidis, et ta pole kunagi paremat Violat näinudki. Isegi parem kui West Endis.”

„Ta tegi ilmselt nalja,” arvas Winifred.

„Ei, ta oli täiesti tõsine,” kinnitas ema.

„Ma kavatsen näitlejaks saada,” tuletas Florence neile meelde.

Joan kiikas oma abikaasa poole, kes oli endiselt süvenenud vestluse Raymondiga. „Ma arvan, et sa leiad huvitavamaidki asju, mida teha,” lausus ta leebelt.

„Oh ei, ma olen selles kindel. Minust saab *kuulus* näitlejanna.”

„Su isale poleks meeldinud oma tütart lavalaudadel kõndimas näha,” ütles Margaret ja vaatas toetust otsides Winifredi poole.

„See ei sobi, Flo” nõustus Winifred.

„Ei sobi? No tõesti, Winnie! Sest ma olen hästikasvatatud noor daam? Eks sa vist eelistaksid, kui mind esitletaks õukonnas, ilus valge kleit seljas ja lillekimp kinnastatud käes.” Florence naeris põlglikult. „Te olete jäänud kinni pimedasse keskaega. Mina imetlen naisi, kes oma eluga midagi ette võtavad, mitte lihtsalt ei istu ega oota, millal mehele saavad.”

„Minu meelest ütlesid sa, et kavatsed abielluda Aubrey Dashiga?”

Florence põrnitses öde vihaselt. Ta lõi pea kuklasse. „Inimene võib abielluda *ja* tal võib ka elu olla, Winnie!”

Märganud ukstel teenijannat, tõstis Joan käe. „Tüdrukud, on aeg lõunat süüa.” Ta vaatas Florence'i poole ja naeratas taas, lootes teda maha rahustada. „Kullake, ma olen kindel, et kui sa lõpuks abiellud, mõtled sa muudest asjadest kui näitlemisest.”

Florence ei tahtnud vanaemaga vaielda. Ta ei tundnud ehk erilist lugupidamist ema ja õe vastu, aga vanavanemate suhtes oli tal

kaasasündinud austus. „Mida ma siin näitlemise kohta kuulen?” küsis Henry sigaretti kustutades ja suunas oma muljet avaldava pilgu nooremale tütrele. Tema vuntsid liikusid nagu morsal. „Ma ei taha sellest midagi teada. Su isa keeraks hauas ringi. Laval ringi kepsutada, no kuule!” Henry läks koos Florence’iga halli, tema läikima löödud kingad kopsisid põrandalaudadel, kui nad söögituppa suundusid. „Ma pole selline vana kõbi, kes keelaks tütrele või tütreütardel töötada. Vastupidi, ma arvan, et mõningad ametid on väga head. Naisterahva mõistust tuleb ergutada nagu mehegi oma.” Ta patsutas Florence’it õlale. „Ära muretse, küll me leiame sulle mingi kasuliku tegevuse.”

„Vanaisa, ma tahan töötada teatris. Ma ei mõtle ümber.”

„Me oleme sellest juba rääkinud, kullake. Õpid aastakese, kuidas olla daam, siis tuleme selle teema juurde tagasi, kui sa arvad, et just seda sa tõesti teha tahad. Aga ma ütlesin, et selle aja peale on sul mõttes juba midagi muud.” Ta kõhistas naerda, mõeldes abielust, lastest ja teistest tüüpiliselt naiselikest huvidest.

„Kui ma olin sinuvanune, tahtsin saada tuletõrjajaks,” ütles Raymond nende taga.

Florence naeris. „Ma ei usu sind!”

„Eks ma olin vist veidi noorem.”

„Ma arvan, et *palju* noorem oleks tõe lähemal, onu Raymond. Päris suur hüpe soovist voolikut hoida Bonhamsi oksjonitel antiik-esemete vahtimiseni.”

„Ja nüüd on tal oma firma,” ütles Henry uhkelt. „Sa võid ju alati tal kartoteeki pidada või talle teed keeta, võib ju, Raymond?”

„Muidugi. Võtan su hea meelega tööle, niipea kui sa tahad, Flo.”

„Mulle ei tule midagi hullemat pähegi,” teatas Florence naerdes. „Mitte et mulle ei meeldiks sinu seltsis olla, onu Raymond. Minu meelest on lihtsalt uskumatult igav päevad läbi hingetuid esemeid vahtida. Juba sellele mõtlemine ajab une peale.”

„Võin kinnitada, et meil on omajagu draamat,” vastas Raymond.

Nad leidsid laua ääres oma kohad ja jäid seisma, et öelda söögipalve.

„Ma arvan, et kõik on suhteline,” möönis Florence, kuigi ta kahtles, kas antiigimaailma draama on ikka võrreldav draamaga, mida esitatakse teatris.

Alles pärast lõunat õnnestus Florence'il Winifrediga omavahele jääda. Nad olid aias ja Winifred suitsetas üht ema sigarettidest. Aiast avanes neile avar vaade merele, mis sädeles päikesepaistes selge sinise taeva all. „Ilus, eks ole?” ütles Winifred. Ta ohkas. „Tead, ma armastan seda aega, kui oleme just siia saabunud ja meil on terve suvi ees.”

„Mina ka,” nõustus Florence. „Soovin, et võiksime kogu aeg siin elada. Tegelikult ma ei teagi, miks see nii ei ole. Miks peab ema elama Kentis, kui tema perekond on siin?”

„Isa ja tema kohtusid seal ning seal nad ka elasid, kui olid Indiast tagasi tulnud.”

„Tobedus. Ema oleks pidanud maja maha müüma ja siin uue ostma.”

„Ma ei usu, et ta tahaks.”

„Ta ei saa ju ikka veel isa mälestuse külge klammerduda? Nii palju aastaid on möödas. Paneb tõesti imestama, miks ta pole uuesti abiellunud.”

Winifred vangutas pead. „Vahel, Flo, sinu naiivsus lausa hämmastab mind.”

Florence solvus. „Miks? Isa surmast on aastaid möödas.”

„Tegelikult seitse aastat.”

„See on pikk aeg.”

„Täiskasvanutele ei ole. Pealegi ei taha ema ilmselt uuesti abielluda. Ta armastas isa. Teda ei saa asendada.”

„Kas sa tunned isast puudust, Winnie?”

Õde noogutas. „Kogu aeg.” Ta tõmbas mahvi ja hingas sügavalt sisse, enne kui suitsu suunurgast välja puhus.

Florence kibrutas kulmu. „Ma tahaksin öelda, et *mina* tunnen temast kogu aeg puudust, aga ei tunne. Ta oli äraolev, isegi kui oli kodus. Mäletan ainult seda, et ta oli haige.”

„Ma arvan, et sa olid alles liiga väike. Minul on temast ilmselt elavamad mälestused.”

„Kas ta oli rikas?”

Winifred vaatas öde hämmastunult. „Mis imelik küsimus?”

„No kas oli? Keegi ei räägi kunagi rahast. Kas vanaisa maksab kõige eest või jättis isa testamendiga emale midagi?”

Winifred pilutas silmi. „Kellega sa rääkinud oled?”

Florence vaatas merele. „Mitte kellegagi. Lihtsalt mõtlesin kirikus sellest. Kas meid, sind ja mind, peetakse „heaks saagiks?”

„Heaks saagiks?” Winifred naeris. „Sa ikka *oled* kellegagi rääkinud.”

„Oh, hea küll. Raadio-Sue mainis seda prantslannat ...”

„Elise Dujardini.”

„Sa tead temast?”

„Loomulikult. Ta on Dashidel külas.”

„No ta on ilmselt väga rikas ning tema ema ja proua Dash üritavad Elise'i ja Aubreyt paari panna.” Florence tõmbas hinge. Rinnus oli korraga kramplik tunne.

Winifredi ilme pehmenes. „Aa, ma saan aru, kust see tuli. No ma ei oska sulle öelda, kas Elise Dujardin evib suurt varandust, nagu ütles Jane Austen. Aga seda võin öelda küll, et vanaisa on piisavalt jõukas, et rahuldada sellist naist nagu Celia Dash.”

Florence'i tuju tõusis järsult. „Kas vanaisa on väga rikas?” küsis ta elevalt.

„Ei, aga Celia Dash pole mingi snoob ja raha ei huvita teda ka eriti. Tal on juhtumisi endalgi küllalt. Ma arvan, et ta oleks nõus isegi teenijapiiga miniaks võtma, kui tema poeg mõnesse armuks. Nii et, kallis öde, see ei loe midagi, kas sa oled hea saak, sest rikkus või päritolu ei ole Dashidele probleem. Sul on tarvis, et Aubrey sinusse armuks.” Winifred naeris ja üldse mitte ebasõbralikult. „Ja see, Flo, võib osutada liiga raskeks ülesandeks.”

Florence heitis pea kuklasse. Kui rahal ja positsioonil pole tähtsust, olid kõigil võrdsed võimalused. „Mul on terve suvi aega sellega tegeleda,” teatas ta enesekindlalt.

„Aga vanus räägib sinu vastu,” arvas Winifred.

Florence muigas. „Oh sa nõrgausuline,” vastas ta. „Mul pole ehk vastust kõigele, aga ühte *tean* ma kindlalt: ma lähen ju vanemaks. Septembris saan kaheksateist ja *järgmise* aasta septembris üheksateist. Seejärel saan ma kakskümmend, kolmkümmend ja nelikümmend, siis viiskümmend, seitsekümmend, ning kui Jumal tahab, võin isegi kaheksakümmend saada, ja mida kaks aastat vanusevahet mulle ja Aubreyle siis enam tähendab?”